

ster, de fræske Aander: imod dem, som vænne sig til kun at kunne tage imod christelig Lære og Tilstale under en vis bestemt Form, indenfor en vis Tankegang eller selv under en vis Udtryksform. En saadan Kræsenhedsfølelse er som alle Sandter blyven betydeligt udviklet i de tre Aarhundreders Løb. Den falder ingenlunde sammen med den virkelig christelige, alvorlige, stille og ydmyge Sands; den har mange Gange meget Lidet tilfælles med den. Just fordi den er af temmelig egoistisk Natur, kan den meget lettere vækkes end den sande christelige Sands, og hvor der finder kirkelige Agitationer Sted, kan der meget let i en Menighed fremkaldes efterhaanden en saadan kritisk Sands, at hverken en eller to Præster ere istand til at sydestigøre de meget forskellige aandelige Fornødenheder, som saaledes ville gjøre sig gjældende. Seer man dernæst hen til de Geistlige, da er det en bitterlig Sag, hvorledes den geistlige Bestikkelse ikke bliver betragtet eens af forskellige Geistlige. Den tænker sig ved den geistlige Bestikkelse kaldet til at varetage den enkelte Menigheds aandelige Lary; han mener, at han skylder denne Menighed at offere den sin hele Tid, alle sine Kræfter; han erkjender, at naar en Sjælesørger skal udføre sit aandelige Kald, behøver han sin hele Tid, sin hele Kraft, og kan endda ikke gjøre Syldest. Hvor den geistlige Bestikkelse bliver betragtet saaledes, vil der ikke let være Fristelse til at udvide Kredsen udover Menigheden, hvortil han er kaldet og bestikket. Andre derimod see snarere ved den geistlige Bestikkelse Veien aabnet for sig til den hele Folketirke, det hele kirkelige Territorium; de betragte deres Virksomhed som en Slags geistlig Missionsvirksomhed, og dersom de nu tillige sætte sig fast i den Forestilling, at de ere i Besiddelse af den ene sande og saliggjørende Tro, at de og deres nærmeste Troesfæller forkynde den ene sande og sunde Christendom, da komme de let til at betragte det øvrige Kirketerritorium, hvor Præster af anden Farve ere bestiktede, som et Slags Hedsfab. De føle sig da fristede til at give deres Virksomhed den størst mulige Udstrækning, og de sætte endog større Priis paa Virksomheden udenfor egen Menigheds Grændser, end

paa den, der nærmest tilfalder dem indenfor disse. Altsaa, jeg mener, at man ingenlunde tør gaage ud fra, at det skulde være en Usandsynlighed, at enkelte Kirker, naar man ret fremhjælper og udvikler den kritiske Sands, kunne blive Samlingssteder for Præster fra nærmere eller fjernere Egne. — Men Udtrykene, som findes i Interpellationen, føre endnu videre. Det hedder nemlig, at de Sognebeboere, som have sluttet sig til „en anden Sjælesørger“, skulle være berettigede til Afbenyttelse af Sognekirken i det Sogn, hvori de boe, under visse Betingelser. I det Forslag, der i 1855 var stillet i Folketinget, var der Tale om Sognebeboere, som sluttede sig til „en anden Præst som Sjælesørger“. Jeg veed nu ikke, om denne Forandring er tilfældig, eller om der skal ligge Noget dert, at der ved denne Leilighed ikke er talt om Præsten som Sjælesørger, men blot om „en anden Sjælesørger“. Men herpaa skal jeg ikke lægge videre Bægt. Derimod maa jeg bemærke, at der heller ikke synes mig at kunne ligge sær Bægt derpaa, at just en saadan anden Sjælesørger er „valgt“, saa at Kirken kun skulde kunne forlanges aabnet for den valgte Sjælesørger, — Den, som er valgt til Sjælesørger den ene Dag, kan jo være ombyttet med en Anden den næste Dag eller kort Tid efter. Men, naar man først gaaser ud derafra, at Sognebeboere, efter at have skilt sig fra deres Præst og Menighed, ligesuldt skulle have Ret til Afbenyttelse af Sognekirken i det Sogn, hvori de boe, da seer jeg ikke, hvorfor Retten skal være indskrænket til alene at gjælde med Hensyn til den valgte Sjælesørger. Dersom der kommer en Prædikanter, ordineret eller uordineret, og nogle Sognebeboere erklære, at de ville føle sig opbyggede ved at høre ham eller ved at see ham udføre visse kirkelige Forretninger, saa seer jeg virkelig ikke, med hvad Grund det skulde kunne nægtes dem, eller hvorfor man burde indskrænke Berettigelsen blot til den valgte Sjælesørger. Jeg mener altsaa, at den Tanke, der er udtalt i det fremsatte Spørgsmaal, nødvendig maa føre videre. Naar jeg forfølger den Tankegang, der ligger til Grund, troer jeg, at man kommer hen til en kirkelig Tilstand, hvor der ikke længer er Tale om,